

**СТАТУТ
НА СПОРТНИЯ СЪДИЯ ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА**

Настоящият статут регламентира функциите, правата и задълженията на съдията по художествена гимнастика, степента на неговата квалификация и начина на придобиването ѝ, както и определянето на категорията му. Урежда основните правила при организацията на съдийството по време на състезанията от Държавния спортен календар (ДСК) на Българска федерация по художествена гимнастика (БФХГ) и международните турнири (МТ), провеждани на територията на Република България.

Глава I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 Съдийството на всички състезания от ДСК и тези от международния спортен календар (МСК), организирани от БФХГ и спортните клубове (СК) на територията на Република България, се организират и ръководят от Съдийската комисия към БФХГ (СК/БФХГ).

Чл.2 Съдийската комисия е помощен постоянен орган към БФХГ, който се избира от Общото събрание, съгласно Устава на федерацията.

Чл.3 Основните права и задължения на комисията са описани в чл.78/1/ от Устава на БФХГ.

Чл.4 Съдийската комисия организира и ръководи съдийството по време на състезанията по художествена гимнастика, като:

4.1. Организира цялостния процес на съдийство, съгласно Международния съдийски правилник, Наредбата за ДСК на БФХГ и Регламентите за международни турнири;

4.2. Подготвя правоспособни съдии;

4.3. Определя нарядите на главното съдийско ръководство на състезанията от ДСК, които се утвърждават от УС на БФХГ

4.4. Следи за спазването на изискванията в нормативните документи на БФХГ, ФИГ и ЮЕГ.

Чл.5 Членовете на СК/БФХГ притежават валидна съдийска правоспособност по художествена гимнастика и работят на доброволни начала.

Глава II. СЪДИЙСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ.

Чл. 6. Условия, за получаване на съдийска правоспособност.

6.1. Бивши и настоящи състезатели и треньори по художествената гимнастика, навършили 18 години.

6.2. Успешно завършен съдийски курс за текущия олимпийски цикъл.

Глава III. СЪДИЙСКА КАРТОТЕКА

Чл.7 Картотеката на съдията важи за срок от една година.

Чл.8 Картотекирането се извършва всяка година през м.февруари лично или от представител на Спортен клуб при следните изисквания:

8.1. След представяне на саморъчно подписана от съдията декларация за принадлежност:

1). към спортен клуб

2). неутрален съдия

*(Забележка: **Неутрален съдия** е този, който няма трудово-правни отношения със спортен клуб).*

8.2. След представяне на съдийска карта

8.3. След заплащане на членски внос

Чл.9 При промяна на клубна принадлежност съдията подлежи на повторна картотека при условията на чл.14.2. от настоящия статут

Глава IV. СЪДИЙСКИ КАТЕГОРИИ

Чл.10 Общи положения.

Съдията по художествена гимнастика може да притежава една от следните **категории**:

10.1. Категория **„Б“** – всички нови съдии.

10.2. Категория **„А“** – съдии, които имат повече от 26 точки по Критериите за категоризиране на съдиите по художествена гимнастика.

10.3. Категория **„ЕЛИТ“** – съдии, които имат повече от 31 точки по Критериите за категоризиране на съдиите по художествена гимнастика.

10.4. **Международна** категория – съдии, завършили успешно международен съдийски курс по изискванията на ФИГ.

Чл.11 Критерии за запазване и промяна на категорията.

11.1. **ОБРАЗОВАНИЕ** (Не се натрупва)

- НСА – 10 точки
- Друго висше – 7 точки
- Средно спортно – 5 точки

11.2. **СЪДИЙСКИ СТАЖ**

- До 2 години – 0 точки
- По 1 точка за всяка следваща година – **максимум 10 точки.**

11.3. **БРОЙ СЪСТЕЗАНИЯ** ЗА ПОСЛЕДНАТА СЪСТЕЗАТЕЛНА ГОДИНА

- 1 състезание – 0 точки
- По 2 точки за всяко следващо състезание (съгласно Наредбата).

11.4. **КОРЕКТНОСТ** – на база личното класиране на всеки съдия по системата „ранкинг“.

Чл.12 Състезания, на които имат право да съдийстват отделните категории съдии

Категория „Б“	Категория „А“	Категория „Елит“	Категория „Бреве“
ДП „Б“ ДП „Деца“ ДП „А“ ДП купа „Златен обръч	ДП „Б“ ДП „А“ ДП купа „Златен обръч ДП приз „Ж.Ш.“ ДП „Ансамбли“	Всички състезания от ДСК * Имат право да бъдат включвани като Контролно жури на състезания от ДСК	Всички състезания от ДСК МСК – съгласно изискванията на FIG * Имат право да бъдат включвани като Контролно жури на състезания от ДСК и МСК в България

Чл.13 Условия за придобиване на съдийски права, запазване и промяна на категорията.

13.1. Съдията **ПРИДОБИВА** съдийски права след положен успешно изпит на съдийски курс.

13.2. Съдията **ЗАПАЗВА** съдийската си категория, при условие че:

13.2.1. Има участие в минимум едно състезание от ДСК в предходната година;

13.2.2. Няма наложено наказание „червен картон“ през предходната състезателна година.

13.3. Съдията **ПОВИШАВА** категорията си, както следва:

13.3.1. За преминаване **от категория „Б“ в категория „А“** е необходимо да са изпълнени следните условия:

- 1). Минимум 26т. по Критериите за категоризиране на съдиите;
- 2). Да няма наложено наказание „червен картон“ през предходната състезателна
- 3). Съдия категория „Б“, получил „червен картон“ не може да повишава категорията си през следващите две състезателни години.

13.3.2. За преминаване **от категория „А“ в категория „Елит“** е необходимо да са изпълнени следните условия:

- 1). Минимум 31 точки по Критериите за категоризиране на съдиите;
- 2). Да няма наложено наказание „червен картон“ през предходната състезателна година.

13.4. Условия за понижаване на съдийска категория и **ЗАГУБА** на съдийски права:

13.4.1. Съдия, който няма минимум едно състезание от ДСК за предходната състезателна година, **ПОНИЖАВА** категорията си с една степен.

13.4.2. Съдия, който в две поредни години няма необходимия брой състезания, губи съдийските си права до края на олимпийския цикъл.

Глава V. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЪДИЯТА ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА

Чл.14 Съдията **има право**:

14.1. Да се картотекира като неутрален съдия към БФХГ или съдия с клубна принадлежност

14.2. Да смени клубната си принадлежност по време на текущата състезателна година при смяна на месторабота или промяна на местожителство;

14.3. Да получава информация за новостите и промените в съдийския правилник;

14.4. Да повишава своята категория, спазвайки критериите описани чл.13.3. от настоящия статут;

14.5. На морална защита и съдействие при извънредни ситуации по време на спортно състезание;

14.6. Да възразява писмено пред Дисциплинарната комисия на СК/БФХГ за наложено по време на състезание от ДСК или МСК наказание (до 24 часа след завършване на състезанието).

14.7. Да бъде включван като член на Контролно жури за състезанията от ДСК съгласно чл.12 от настоящия статут.

14.8. Картотекираните като неутрални съдии, които нямат наряд от БФХГ за определено състезание, могат да бъдат наемани и да съдийстват от името на СК.

14.9. Да получава възнаграждение за положения труд.

Забележка: *Неутрален съдия за отделно състезание е този, който:*

- *е картотекиран като такъв към БФХГ*
- *е картотекиран към спортен клуб, който не участва в състезанието*

Чл. 15 Съдията по художествена гимнастика **е длъжен:**

15.1. Да поддържа съдийската си квалификация;

15.2. Да удостоверява категорията си и клубната си принадлежност със Съдийска карта;

15.3. Да присъства на съдийската конференция преди състезанието;

15.4. Да бъде с установената съдийска униформа - черен или тъмносин костюм и бяла блуза;

15.5. Да бъде на разположение до края на състезанието;

15.6. Да спазва графика на състезанието и да заема мястото си навреме;

15.7. Да не напуска мястото си по време на състезанието без разрешение на главния съдия;

15.8. Да дава оценката си независимо, безпристрастно, компетентно и своевременно;

15.9. Да не контактува с други съдии по време на изпълнение и преди да е дал личната си оценка;

15.10. Да обоснове оценката си при поискване от контролното жури или главния съдия

15.11. Да познава и стриктно да прилага изискванията на Международния съдийски правилник, Наредбата за ДСК и официалните актуализации;

15.12. Да спазва общоприетите етични и морални норми на поведение и взаимоотношения.

Глава VI. ГЛАВНО СЪДИЙСКО РЪКОВОДСТВО

Чл.16 Общи положения.

16.1. Главното съдийско ръководство за състезанията от ДСК се определя от СК/БФХГ и се утвърждава от УС на БФХГ.

16.2. Главното съдийско ръководство организира и ръководи целия процес, свързан със съдийството на всички състезания от ДСК или МСК по художествена гимнастика в България, следи за спазването на нормативните документи на БФХГ, ФИГ и ЮЕГ, изпълнява функциите на контролно жури.

Чл.17 Главен съдия

17.1. Главният съдия **има право:**

17.1.1. Да допълва бригадите с неутрални съдии - по изискванията на ФИГ и чл.17.2.7. от настоящия статут.

17.1.2. Да контролира работата на съдиите и контролното жури.

17.1.3. Да решава съвместно с контролното жури възникнали проблеми, свързани с коректността на съдиите и тяхната компетентност и да взема мерки за отстраняването им, съгласно действащата нормативна база.

17.1.4. Да прилага наказанията, предвидени в настоящия статут и нормативните документи на ФИГ и БФХГ.

17.1.5. Да замества наказан с „червен картон“ съдия с неутрален или друг резервен съдия.

17.2. Главният съдия е длъжен да:

17.2.1. Контролира спазването на всички изисквания на Наредбата за ДСК;

17.2.2. Организира тегленето на състезателния жребий в присъствието на 2 членове на СК/БФХГ и/или БФХГ;

17.2.3. Изготвя Програма на състезанието (14 дни преди проявата);

17.2.4. Изготвя График на състезанието (най-малко 7 дни преди проявата);

17.2.5. Изготвя скица на състезателната зала;

17.2.6. Организира и провежда техническа и съдийска конференции;

17.2.7. Сформира съдийските бригади, съгласно изискванията на Международния съдийски правилник. Възможно е при недостиг на съдии, съдийските бригади да се сформират от по-малък брой съдии /минимум 2-ма във всяка бригада/;

17.2.8. Организира тегленето на жребий за съдиите и контролното жури преди състезанието.

Чл. 18 Заместник главен съдия

18.1. Зам. главния съдия има право:

18.1.1. Да участва в обсъждането на форсмажорни обстоятелства съвместно с главното съдийско ръководство

18.1.2. Да координира работата между главното съдийско ръководство и организаторите на състезанието.

18.1.3. Да бъде включван, като контролно жури, ако притежава необходимата квалификация, съгласно чл.12 от настоящия статут

18.2. Заместник главният съдия е длъжен да:

18.2.1. Изготвя график за тренировките и да контролира спазването му.

18.2.2. Контролира изпълнението на заявената от главния съдия подредба на залата.

18.2.3. Осигурява и инструктира съдиите от III ниво – (комендант, съдия при участниците, времеизмервач, странични съдии, секретари при контролното жури).

18.2.4. Организира церемониите по откриване, закриване и награждаване

18.2.5. Съдейства на главния съдия и главния секретар за разрешаване на технически проблеми, свързани с организацията и провеждането на състезанието.

Чл.19 Контролно жури

19.1. Съдията контролно жури **има право да:**

19.1.1 Координира работата на съответната съдийска бригада;

19.1.2. Изисква (със съгласието на главния съдия) аргументация на оценката от съдиите при недопустими разлики, съгласно Международния съдийски правилник и чл.15.10. от настоящия статут

19.1.3. Изисква независимо оценяване на видеозапис (при осигурен такъв), с участието на Главния съдия;

19.1.4. Контролира коректността и компетентността на съдиите и при констатирано нарушение да информира главния съдия;

19.1.5. Предлага аргументирано на главния съдия съдии за наказание при извършени нарушения, описани в гл.VII от настоящия статут и/или нормативните документи на БФХГ, ФИГ и ЮЕГ.

19.2. Съдията контролно жури **е длъжен да:**

19.2.1. Притежава минимум категория „Елит“.

19.2.2. Съдейства на главния съдия при подготовката на документацията за състезанието.

19.2.3. Съдейства на главния съдия при провеждането на техническата и съдийските конференции.

19.2.4. Инструктира съдиите от поверената му съдийска бригада за основните изисквания на правилника и последните актуални промени в него.

19.2.5. Оценява изпълненията на гимнастичките, като поставя оценка бързо и независимо от оценките на съдиите

19.2.6. Налага предвидените в Съдийския правилник наказания.

Чл. 20 Главен секретар

20.1. Главният секретар **има право да:**

20.1.1. Присъства един ден по-рано на мястото на състезанието;

20.1.2. Има обособено работно място в залата и да не бъде обезпокояван преди края на състезанието;

20.1.3. Изисква помощник секретар;

20.1.4. Получава възнаграждение за положен труд.

20.2. Главният секретар **е длъжен да:**

20.2.1. Участва в тегленето на състезателния жребий съгласно чл.17.2.2. от настоящия статут и изготвя стартов лист

- 20.2.2. Подготвя предварителната и официалната документация на състезанието;
- 20.2.3. Организира и осъществява прегледа на документи преди състезанието;
- 20.2.4. Организира навременна подготовка на фишовете за всеки етап от състезанието;
- 20.2.5. Приема фишовете, подадени от арбитрите и проверява верността на изчисленията на оценките.
- 20.2.6. Подава бърза и точна текуща информация на главния съдия.
- 20.2.7. Изготвя официалните протоколи на състезанието.
- 20.2.8. Носи отговорност за достоверността на крайните оценки.
- 20.2.9. Представя в БФХГ официалните протоколи от състезанието.

Глава VII. НАРУШЕНИЯ НА СЪДИЯТА ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА

Чл.21 Нарушения **преди** започване на състезанието.

- 21.1. Съдията не представя съдийската си карта на съдийската конференция.
- 21.2. Съдията не присъства на съдийската конференция.
- 21.3. Съдията не е с установената съдийска униформа по време на съдийската конференция.

Чл.22 Нарушения **по време** на състезанието.

- 22.1. Съдията напуска без разрешение от главния съдия преди края на всички фази и групи на състезанието.
- 22.2. Съдията не е заел мястото си при започване на състезанието.
- 22.3. Съдията самоволно напуска мястото си по време на състезанието.
- 22.4. Съдията бави оценката си за повече от 30 сек.
- 22.5. Съдията контактува с други съдии по време на изпълнение на гимнастичката.
- 22.6. Съдията не може да обоснове оценката си.
- 22.7. Съдията не познава и/или не спазва Наредбата за ДСК , Международния съдийски правилник и официалните актуализации.

Чл.23 Съдията нарушава общоприетите етични и морални норми на поведение и взаимоотношения, с което затруднява провеждането на състезанието и/или нарушава авторитета на БФХГ и/или проявява неуважение към друг съдия или главното съдийско ръководство.

Глава VIII. НАКАЗАНИЯ НА СЪДИЯТА

Чл.25 При допускане на някое от описаните в чл.21, чл.22 или чл.23 нарушения, се прилагат следните наказания:

25.1. При нарушение на чл.21, Главният съдия отстранява съдията и СК няма право да го замени с друг съдия до края на състезанието.

25.2. При нарушение по чл.22.1., съдията се лишава от право да съдийства на следващите 2 състезания от ДСК.

25.3. При допускане на някое от описаните в чл.22.2. и 22.3. нарушения, съдията се наказва от Главния съдия, както следва:

При първо нарушение – **ЖЪЛТ КАРТОН**

При второ нарушение – **ЧЕРВЕН КАРТОН**

25.4. При допускане на някое от описаните в чл.22.4., 22.5., 22.6. и 22.7. нарушения, съдията се наказва от Главния съдия, както следва:

При първо нарушение – **ЖЪЛТ КАРТОН**

При второ нарушение – **ЧЕРВЕН КАРТОН**

25.5. При нарушение на чл.23, съдията получава „Червен картон“ (незабавно отстраняване от състезанието, без право на замяна с друг съдия от същия клуб).

Глава IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Пояснения към прилаганите наказания описани в гл.VIII:

- „**Жълт картон**“ е официално предупреждение, което се налага от Главния съдия и е в сила до края на състезанието.
- „**Червен картон**“ е официално наказание, което се налага от Главния съдия и означава незабавно отстраняване на съдията от състезанието и лишаване от правото да съдийства в следващите 2 състезания от ДСК.

§2. За всички случаи, незасегнати в настоящия Статут се прилагат нормативните документи на БФХГ, ФИГ и ЮЕГ.

§3. По всички въпроси, възникнали по време на състезание, Спортните клубове имат право да контактуват само с Главния съдия, единствено чрез официален представител, посочен в поименната заявка за състезанието;

§4. Всички спорни въпроси, възникнали по време на състезанието и неупоменати в настоящия статут се решават от Главното съдийско ръководство.

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

- 1) ФИГ (FIG) – Международна федерация по гимнастика (Federation Internationale de gymnastique)
- 2) ЮЕГ (UEG) – Европейски съюз по гимнастика (Union Europeenne de gymnastique)
- 3) ДСК – Държавен спортен календар
- 4) МСК – Международен спортен календар
- 5) МТ – Международен турнир
- 6) БФХГ – Българска федерация по художествена гимнастика
- 7) СК – Спортен клуб
- 8) СК/БФХГ - Съдийска комисия към БФХГ
- 9) УС – Управителен съвет
- 10) Наредба – Наредбата за ДСК на БФХГ

Настоящият Статут на спортния съдия по художествена гимнастика е утвърден на УС на БФХГ с Протокол № 88, Решение №15 от 11 май 2011год.